

WerkPortfolio Schildertechniek

Gebruikersgids voor bij de methoden Pro-Paint en Home-Paint

Door Evert Kalwij, met medewerking van Rik Hulleman

Schilderen met WerkPortfolio	2
Schilderen en niet 'verven'	2
Materialen en gereedschappen	2
Veiligheid	2
Aanvullende informatie voor Pro-Paint	2
Verfblik openen (Pro-Paint 01-02)	2
Verfblik bewaren (Pro-Paint 03-04)	3
Vel op de verf (Pro-Paint 03-04)	3
Handmatig schuren (Pro-Paint 05)	3
Schildershandschoenen (Pro-Paint 06-07-08)	3
Plamuren (Pro-Paint 06-07-08)	3
Ondergrond reinigen (Pro-Paint 11-12)	3
Kwasten gebruiksklaar maken (Pro-Paint 13-14)	4
Schilderen met ronde kwasten (Pro-Paint 15-16-17)	4
Kwastnummers (Pro-Paint 15-16-17)	4
Rechthoekige en ovale kwasten (Pro-Paint 15-16-17)	4
Kwast reinigen en bewaren (Pro-Paint 18-19)	4
Schilderstape aanbrengen (Pro-Paint 20-21)	5
Schilderstape verwijderen (Pro-Paint 22)	5
Wat doe je met nieuwe verfrollers (Pro-Paint 23-24)	5
Schilderen met verfrollers (Pro-Paint 25-26-27)	5
Verfroller reinigen (Pro-Paint 28-29)	6
Aanvullende informatie voor Home-Paint	6
Werkstuk vernissen (Home-Paint 01 t/m 04)	6
Werkstuk grondverven en plamuren (Home-Paint 05 t/m 08)	6
Werkstuk schilderen (Home-Paint 09 t/m 11)	7
Binnenmuur schilderen (Home-Paint 12 t/m 15)	7
Plinten en kozijnen schilderen (Home-Paint 16 t/m 18)	8
Binnendeur schilderen (Home-Paint 19 t/m 22)	8
Materiaallijst	8
Over alkyd- en acrylverf	10
Over het schilderen van MDF	11
Over besnijden, het schilderen zonder schilderstape	11
Over het paneel	12
Tot slot	12
Handen reinigen	12
Verfspuiten	12

Schilderen met WerkPortfolio

In deze gebruikersgids is meer te lezen over schildertechniek.

Bij WerkPortfolio schildertechniek wordt geen alkydverf (terpentineverf) gebruikt. Alle lakken, vernis en muurverven zijn op acrylbasis. Het oplosmiddel is hierbij water. Dit geldt tevens voor onze plamuur en grondverf. De Arbo verbiedt het werken met alkydverf binnen. De dampen zijn slecht voor je gezondheid.

Wij gebruiken bij WerkPortfolio schildertechniek dekkende acrylverf en transparante acryl meubellak. Wij werken niet met beits, olie of was.

Schilderen en niet ,verven'

De term 'verven' wordt niet gehanteerd door schilders. Wij hebben het over 'schilderen'.

Materialen en gereedschappen

Wij maken o.a. gebruik van verf van Sikkens, kwasten van Copenhagen, Jansen plamuur en schilderstape van 3M.

Veiligheid

- Bij schuren een mondkapje dragen.
- Zet bij machinaal schuren een veiligheidsbril op en draag gehoorbescherming.
- Veiligheidsschoenen en een schildersoverall zijn verplicht.
- Wij gebruiken schildershandschoenen.
- Binnenshuis schilderen door een bedrijf met alkydverf is door de Arbo verboden. Als het bedrijf binnen laat schilderen met deze verf en hierbij betraapt wordt door de Arbo, is de boete zeer hoog. Alkydverf heeft als oplosmiddel terpentine, de dampen hiervan zijn schadelijk voor de gezondheid.
- Ontvetten doe je niet met ammoniak, maar met een ontvettingsmiddel.
- Werk in een geventileerde omgeving.

Aanvullende informatie voor Pro-Paint

Verfblik openen (Pro-Paint 01-02)

Sommigen openen een verfblik met een schroevendraaier. Hierdoor wordt het deksel beschadigd. Zo'n deksel laat lucht door, waardoor deze bij de verf kan komen. Zo ontstaat er een vel op de verf. Gebruik dus een verfblikopener, dit werkt beter.

Verfblik bewaren (Pro-Paint 03-04)

Verfblikken niet op de kop bewaren. Hierdoor kan er een vel op de verf komen dat bij het weer rechtop zetten van het blik in de verf komt. Bij het roeren van de verf komen er dan klonten in de verf te zitten.

Vel op de verf (Pro-Paint 03-04)

Er zijn speciale zeven te koop die klontjes uit de verf tegenhouden. In de praktijk kan het goed werken.

Handmatig schuren (Pro-Paint 05)

- Het vooraf ontvetten is belangrijk. Hout is van nature vet. De ene soort meer dan de andere. Bij niet vooraf ontvetten duw je het vet in het hout. Op vet hecht verf moeilijk.
- Bij hard duwen op schuurpapier gaat het schuursel in het schuurpapier zitten. Hierdoor wordt het schuurpapier glad en neemt het nog maar weinig materiaal af.
- Meestal kun je met P240 beginnen.
- Met een schuurkurk schuren geeft het beste resultaat. Schuur met de houtnerf van het hout mee.
- Tussen de verschillende lagen verf licht schuren voor een betere hechting.

Schildershandschoenen (Pro-Paint 06-07-08)

Er komt bij het schilderen verf op je handschoenen. Latexhandschoenen - als je die draagt - nemen je lichaamstemperatuur over. Acrylverf hecht niet op latex. De verf op dergelijke handschoenen droogt door die warmte snel. Stukjes van die verf vallen na het drogen op je werkstuk. Door ze weg te halen kun je het werk beschadigen. Je kunt beter katoenen schildershandschoenen aandoen.

Plamuren (Pro-Paint 06-07-08)

Kleine en/of ondiepe gaten vul je met acrylplamuur. Dit in laagjes aanbrengen. Ieder laagje laat je tussendoor drogen. Je kunt het plamuur - als het droog is - licht schuren met schuurpapier P240.

Voor grotere gaten bestaan er andere vulmiddelen, bijvoorbeeld tweecomponenten houtrotvuller van Alabastine.

Acrylplamuur blijft flexibel.

Alkydplamuur wordt na een dag hard en zorgt - vooral buiten - voor een zwakke plek in je werk.

Ondergrond reinigen (Pro-Paint 11-12)

Eerst ga je het hout - voordat je gaat schuren en/of schilderen - ontvetten en reinigen.

Sommige houtsoorten zijn vet, bijvoorbeeld grenen. Water en vet zijn vijanden. In acrylverf zit water, dus het vooraf reinigen van het te schilderen werk is hier helemaal belangrijk.

Moderne verf verdraagt geen ammoniak. En het wordt afgeraden in verband met je gezondheid.

Bekende merken voor ontvetten zijn Universol, Alabastine en St. Marc.

Kwasten gebruiksklaar maken (Pro-Paint 13-14)

Wij hebben acrylkwasten die vaker te gebruiken zijn. Weggooikwasten blijven voortdurend haren verliezen en geven veel ergernis.

Schilderen met ronde kwasten (Pro-Paint 15-16-17)

Deze kwasten worden vooral voor dekkende verf gebruikt. De haren van acrylkwasten zijn wel hetzelfde als die van acryl-verniskwasten.

De kwast vasthouden als een pen geeft een goed resultaat. Druk liever niet op de kwast, maar houd hem lichtjes vast.

Kwastnummers (Pro-Paint 15-16-17)

De door ons gebruikte kwastnummers en –maat zijn **vetgedrukt**.

Ronde kwasten hebben nummers:

2	Diameter ø 20
4	Diameter ø 25
6	Diameter ø 30
8	Diameter ø 35
10	Diameter ø 40
12	Diameter ø 45
14	Diameter ø 50
16	Diameter ø 55
18	Diameter ø 65

Rechthoekige en ovale kwasten (Pro-Paint 15-16-17)

Maten in mm van rechthoekige kwasten en ovale kwasten.

Het door ons gebruikte kwastnummer en –maat is **vetgedrukt**.

Een aantal maten zijn: 25 **35** 45 55 65

Kwast reinigen en bewaren (Pro-Paint 18-19)

Een keihard geworden kwast is niet meer te redden. Hij is dan niet meer te gebruiken.

Wanneer je met meerdere kleuren werkt, is het handig bijvoorbeeld één kwast voor rood te pakken, een andere voor geel, enz.

De ovale kwast is in WerkPortfolio schildertechniek voor transparante vernis. De ronde kwasten zijn voor dekkende verf. Deze scheiding is praktisch bij het schoonmaken van de

kwasten. Op die manier komt er nooit - onbedoeld - verf op de transparante laag van het werkstuk.

Bij het reinigen van ronde kwasten, die wij hebben voor dekkende verf, kan er wat verf achterblijven.

Schilderstape aanbrengen (Pro-Paint 20-21)

Het in verschillende kleuren schilderen van de onderdelen - terwijl het werkstuk al in elkaar is - komt veel voor in de praktijk. Dit betekent dat je met schilderstape gaat werken.

Niet de schilderstape, die in de hoek zit, aanduwen met je vinger. Je vinger is rond, waardoor er toch verf onder de tape kan komen. Gebruik dan voor het aandrukken van schilderstape een stopmes.

Scheur de schilderstape af en gebruik hiervoor een plamuurmes.

Schilder niet in de richting van de schilderstape, je duwt zo verf onder de tape.

Schilderstape verwijderen (Pro-Paint 22)

De schilderstape van het merk 3M - die wij hebben toegepast - kan je veel langer laten zitten dan 'gewone' tape.

In WerkPortfolio schildertechniek halen wij de tape - zoals gebruikelijk - wel zo snel mogelijk weg.

Trek de schilderstape in de richting van het natte deel weg. Je ziet dit op de foto's in Pro-Paint.

Wat doe je met nieuwe verfrillers (Pro-Paint 23-24)

Bereid een nieuwe verfriller voor.

Er zijn veel soorten verfrillers.

Het techniekteam heeft (acryl)viltrollers gebruikt voor het schilderen met dekkende verf. Onze rollers zijn allemaal vilt- of vachtrillers van het merk Copenhagen, speciaal voor acrylverf.

Muurrollers zijn er in verschillende uitvoeringen. Voor een ruwe muur of plafond zijn andere rollers nodig dan bij gladde muren.

Controleer of de verfriller goed vast zit aan de beugel.

Schilderen met verfrillers (Pro-Paint 25-26-27)

Dè manier is verfrillers losjes te hanteren.

Schuimrollers kunnen een sinaasappelhuid geven, helemaal bij hard drukken. Wij hebben niet met schuimrollers geschilderd.

Als je rechtshandig bent, hou je de beugel van de roller rechts en je schildert van links naar rechts. Als je linkshandig bent, zit die links en ga je van rechts naar links. Je doet het op deze manier om strepen door drukken te voorkomen. Het belangrijkste is echter dat je niet hard drukt, hierdoor voorkom je veel problemen.

Zorg dat er voldoende verf op de roller zit. Vaak wordt er te weinig verf op de roller gedaan. Bij weinig verf op de roller heb je de neiging hard te gaan drukken op de roller. Hierdoor sproei je veel fijne druppeltjes op je werk of in je omgeving. Bij te veel verf op de rollers ga je eerder verf knoeien. Het is allemaal een kwestie van ervaring!

Werk snel om te voorkomen dat je over drogende verf rolt.

Het beste is de verfrroller niet in het blik te dopen, maar in het speciale bakje met verf (met het verdeelrooster)

De roller mag - als je de verf op de roller doet - niet 'kopje onder' gaan. De roller mag niet meer dan tot de helft in het bakje geduwd worden (,schaatsend' verf op de roller doen).

Terug gieten van verf in het verblik raden wij af: eventuele stof uit je werk komt bij je nieuwe verf.

Een inzetbak werkt goed. Het bekleden van de binnenkant van de bak met aluminiumfolie geeft bij schilderen veel ongemak. De roller blijft namelijk kleven aan de folie.

Verfrroller reinigen (Pro-Paint 28-29)

Bij het reinigen hiervan zorg je ervoor dat je zoveel mogelijk verf op bijvoorbeeld een oude krant achterlaat.

Gebruik een roller steeds voor dezelfde kleur.

Leen elkaars roller als je met meer kleuren werkt.

Aanvullende informatie voor Home-Paint

Werkstuk vernissen (Home-Paint 01 t/m 04)

Het spreekt vanzelf dat je geheel vrij bent in de keuze wat je gaat vernissen.

Voordat je gaat schuren, ga je ontvetten.

Tussen de lagen kun je licht schuren.

Bij het vullen van gaten om bijvoorbeeld schroeven weg te werken wordt soms wat houtlijm met zaagsel gemengd. Met dit 'vloeibaar hout' worden de gaten dicht geplamuurd. Het nadeel is dat je na vernissen dit blijft zien. Het 'plamuur' neemt niet het vernis op in tegenstelling tot het hout, dat om het gat zit. Dit geldt ook voor vloeibaar hout dat in een houtkleur verkrijgbaar is.

Vernissen doe je met de houtnerf mee.

Werkstuk grondverven en plamuren (Home-Paint 05 t/m 08)

Grondverf is poreus, dus de aflak hecht beter. Goed is twee keer gronden en twee keer lakken. Dit is allemaal beter voor de glans, bescherming en hechting.

Aflak is ongeschikt als grondverf.

Tussen de lagen door ontvetten en licht schuren.

Bij de tweede laag grondverf wordt soms wat aflak gedaan. Deze wordt dan in het verblik met wat grondverf gegoten.

Wij hebben dit niet gedaan, omdat je op die manier wel erg veel verschillende kleuren krijgt (rose, lichtpaars en lichtgeel in allerlei tinten).

Het beste resultaat krijg je door twee keer te gronden en door twee keer af te lakken.

Wij leggen het werkstuk op plankjes met spijkers. Het is niet de bedoeling dat de spijkers dwars door de plankjes worden geslagen ... niemand zit te wachten op scherpe punten ... Asfaltnagels 3.0 x 20 mm voldoen ook goed.

Werkstuk schilderen (Home-Paint 09 t/m 11)

Wil je de kleurcodes van het dienblad? Hier zijn ze:

Rood: NCS S 0585-y80R

Geel: ACC F8 60 80

Paars: ACC V0 40 30

Binnenmuur schilderen (Home-Paint 12 t/m 15)

Voordat je gaat beginnen, ga je kleine en ondiepe gaatjes repareren met acrylmuurvuller. De ondergrond moet droog, vetvrij en stofvrij zijn.

In principe is deze techniek hetzelfde als bij plamuren. Diepere gaten in meer lagen vullen en de lagen tussendoor laten drogen. Voor het glad afwerken een vochtig plamuurmes nemen. Daarna de wand licht opschuren.

Sommige leerlingen doen te weinig verf op hun rollers. Zij moeten 'vol en zat' zijn. De leerlingen zelf niet natuurlijk, maar hun rollers. Korte bewegingen bij muurschilderen geven een goed resultaat. Bij weinig verf op de roller krijg je eerder spetters.

Vroeger zat in latexverf rubber van de rubberboom. Nu niet meer. We praten nog wel steeds over 'latex'. Latex is heden een soort acrylverf voor muren.

Als extra oefening kun je een vlak met een horizontale beweging rollen. Dit is veel moeilijker dan verticaal rollen. Deze techniek kan meer druipers en zakkers geven.

Voordat je een plafond of muur gaat schilderen of witten, is het handig te weten wat de ondergrond is.

Vroeger kwamen veegvaste kalk en witkalk voor. Ga met een natte spons hierover heen en als de verf afgeeft, heb je witkalk of veegvaste kalk. Hierover kan geen latex- en/of alkydverf.

Maak een doekje nat met spiritus. Ga hiermee over het plafond. Gaat de verf plakken? Dan heb je te maken met latex (acryl).

Bij vaste vloerbedekking kun je een spackmes tussen het tapijt en de plint steken.

Belangrijk is dat je niet eerst langs het hele plafond gaat schilderen en dan pas de muur. Je werkt dan niet 'nat in nat' waardoor je het verschil ziet tussen van wat je eerder en later hebt aangebracht.

Plinten en kozijnen schilderen (Home-Paint 16 t/m 18)

De laatste beweging is van boven naar beneden. Bij het van beneden naar boven strijken blijft er meer verf op je werk zitten, waardoor je kans hebt op druipers en zakkers. Bij plinten en horizontale delen kan dit natuurlijk niet.

Binnendeur schilderen (Home-Paint 19 t/m 22)

Een deur wordt weleens plat op bijvoorbeeld twee schragen gelegd voor het schilderen. Hij vangt zo wel meer stof dan in verticale stand. Wij prefereren een verticale opstelling van de deur.

De laatste beweging is van boven naar beneden.

In Home-Paint wordt de deurknop afgeplakt. De deurknop afmonteren werkt natuurlijk prima. Het nadeel is dat de losse onderdelen hiervan gemakkelijker zoekraken.

Materiaallijst

Voor jezelf/iedere leerling

Schildershandschoenen

Stofmasker

Veiligheidsschoenen

Materialenlijst voor Pro-Paint

Acrylkwast (rond)

Acrylplamuur

Acrylverfroller

Acrylverf

Doekje

Karton

Kleefdoek

Krant

Latje

Papierrol, pluisvrij

Plamuurmessen 50 en 80 mm breed

Plastic beker

Plastic zakje

Platte verfbak

Roerhoutje
Schilderstape
Schuurkurk
Schuurpapier
Stofdoek
Stopmes
Theelepel
Verfblikopener
Verfreiniger
Verfroller voor acrylverf met beugel
Verniskwast (ovaal)
Verzetemmer

Materialenlijst voor Home-Paint

De materialen voor Pro-Paint èn:

Een te vernissen werkstuk, bijvoorbeeld de lectuurbak uit Home-Tech 3

Een te schilderen werkstuk, bijvoorbeeld het dienblad uit Home-Tech 2

Het paneel uit Home-Paint

Voor de schilderopdrachten uit Home-Paint is een aantal materialen nader gespecificeerd:

Acrylgrondverf

Acrylkwast nr. 8

Acrylkwast nr. 14

Acryl meubellak (acrylvernis)

Acrylverf PU zijdeglans

Acryl-verniskwast 35 mm (ovaal)

Afdekkfolie met plakrand

Latex muurverf

Plankje met spijkers

Schaar

Schilderstape 18 mm

Schuurpapier: P80, P240, P400

Vachtroller voor muurverf 150 of 180 mm breed

Verfroller 100 mm breed

Over alkyd- en acrylverf

Voor- en nadelen alkyd en acryl

Hoewel je binnen niet met alkydverf mag schilderen, even alles op een rij:

- Met alkydverf is gemakkelijk werken. Deze verf vloeit goed uit.
- Nadeel is dat deze verf een paar dagen nat blijft en blijft plakken. En zo blijft je werk langer stof vangen.
- Schoonmaken van de kwast gebeurt met terpentijn. Lichte kleuren aangebracht door alkydverf vergelen na enige tijd.
- Het werken met alkydverf is slecht voor je gezondheid en het stinkt overtuigend.
- Acrylverf is moeilijker te verwerken. Bij acrylverf wordt wat meer verf opgebracht dan bij alkydverf. Voor het gemakkelijker verwerken wordt PU (Polyurethaan) toegevoegd.
- Het grote voordeel is dat acrylverf snel droogt, zodat stof minder tijd heeft om aan je werkstuk te hechten.
- Bij zeer warm of koud weer is het beter niet te schilderen met acrylverf. Zie hiervoor het etiket op het verfblik, daar staat te lezen bij welke temperatuur dit het geval is.
- Schoonmaken van de kwast gebeurt bij acrylverf met water.
- Leen elkaars kwast als je met meer kleuren werkt. Werk snel met acrylverf.

Acrylverf hoogglans, mat en zijdeglans

Er zijn verschillende glansgraden bij acrylverf.

De glansgraad bij hoogglans is minder dan bij hoogglans alkydverf.

Acrylverf en alkydverf samen in één werkstuk

Acrylverf kan over alkydverf worden aangebracht. Omgekeerd kan dit niet. De verflagen moeten wel droog zijn.

Acrylverf voor buiten

Acrylverf hoogglans is geschikt voor buitenschilderwerk. Het zijn meestal hoogglans verven. Veel verffabrikanten zijn bezig dit product verder te ontwikkelen voor buitengebruik. Er zit een andere verdunner en/of vulmiddel in hoogglans (voor buiten) dan in zijdeglans en matte verf. Zijdeglansverf en matte verf zijn voor binnen. Je kunt acrylverf voor buiten bijvoorbeeld voor 'losse' voorwerpen toepassen, zoals een buitentafel of een plantenbak.

Acrylverf en alkydverf verwijderen

Acrylverf kan uitsluitend met een agressief afbijtmiddel worden verwijderd. Wegschuren kan soms, al is het soms een hele klus.

Alkydverf kan met een schildersföhn worden verwijderd. Er ontstaan wel dampen die weggezogen moeten worden.

Kwaliteit van de verf

Acrylverf van mindere kwaliteit bevat meer water dan verf van hoge kwaliteit. Dit betekent dat deze acrylverf sneller droogt. En dit houdt in dat het risico op vegen, druipers en zakkers groter is. Je hebt tevens meer kans op ‚aanzetten‘ en heilige dagen¹.

Muurverf van een hogere kwaliteit kan in de meeste gevallen in één keer dekkend worden aangebracht.

Het kwaliteitsverschil bij verf is enorm.

Geen verdunners, droog-vertragers en water

Wij gebruiken geen verdunners of droog-vertragers en voegen geen water aan de verf toe.

Over het schilderen van MDF

MDF

Wij hebben in WerkPortfolio schildertechniek geen MDF. Het is echter uitstekend materiaal om te schilderen.

MDF plamuren

MDF kun je na grondverven plamuren.

Zaagsneden en kopse kanten kun je behandelen met water verdunde houtlijm. Dit doe je tegen het opzuigen van de verf.

MDF schuren

MDF kan niet geschuurd worden. De randen van MDF zijn scherp. Je moet wel de randen afronden (kantbreken). Dit doe je door met schuurpapier P240 de randen iets rond te schuren.

MDF schilderen

Voor het schilderen van MDF kun je ontvetten met speciale doekjes. In die doekjes zit paraffine. Er is voor MDF speciale grondverf op acrylbasis te koop.

Over besnijden, het schilderen zonder schilderstape

Deze techniek is niet opgenomen in WerkPortfolio schildertechniek. Besnijden valt buiten het bestek van deze uitgave, omdat het een niet gemakkelijke schildertechniek is. Toch wil ik je deze niet onthouden, omdat het meestal bij professionals voorkomt. Omdat een muur ruw is, wordt er in die situatie besneden. Als je op de muur schilderstape aanbrengt, lekt er toch verf langs. Besnijden is het volgende: ga met je kwast zo dicht mogelijk naar de hoek tussen muur en plafond. Strijk een aantal banen vlakbij de muur. Blijf ongeveer twee centimeter van de muur. Doop de kwast in het blik. Ga eerst over de streken verf. De kwast glijdt hierdoor. Schilder verder draaiend. Draai hierbij de kwast tot in de hoek.

¹ Heilige dagen (vakterm) zijn gedeelten van je werk die niet of onvoldoende bedekt worden met verf.

Over het paneel

Wij hebben gewerkt op een houten paneel. Het gaat immers om het aanleren van schildertechnieken.

Het paneel is in ons geval een plaat underlayment van 18 x 1220 x 2440 mm.

De 'deur' is een rechthoek gemaakt van latjes onder verstek 18 x 25 mm.

Een echte deur wordt ook wel eens geplaatst op school.

De plinten zijn 18 x 50 mm.

De bovenstaande maten komen voor in Home-Tech, misschien heb je nog wat hout over ...

Steenachtige muren worden voorbehandeld met een voorstrijkmiddel. Dit zorgt ervoor dat er minder verf in de muur wordt gezogen.

De kleuren van het paneel met de 'deur' zijn:

Deur: RAL 3027 Framboosrood

Paneel: RAL 7024 Grafietgrijs

Plinten: RAL 7046 Grijs

Kozijn: RAL 7046 Grijs

De werktekening van ons paneel staat in het servicepakket van WerkPortfolio schildertechniek.

Tot slot

Handen reinigen

Acrylverf gaat moeilijk met gewone zeep van je handen. Hiervoor is speciale handreiniger te koop. Een bekend merk hiervoor is HG. Belangrijk is dat je niet vooraf je handen nat maakt. Wrijf je handen in met de reiniger en spoel goed je handen af.

Verfspuiten

Het spuiten van verf wordt door veel leerlingen onderschat en is veel moeilijker dan dat het lijkt. Het is een speciale techniek. Het risico op druipers en zakkers is bij spuiten van acrylverf groot. Verder vraagt het veel voorbereiding (afplakken, afzuiging en vloer afdekken). *Verfspuiten* is niet opgenomen in WerkPortfolio schildertechniek.